

נעמי שמר התר"צ-התשס"ד

לו יהי

על הדבש ועל העוקץ
על המר והמתוק

מה שלמדתי מנעמי שמר / הסיבה שבחרתי לכתוב עליה:

נעמי שמר היתה אשה מפורסמת מפני שירה. אף על פי שאין לי קול יפה, אני מאד אוהבת לשיר. רציתי לחקור על אשה שקשורה למוזיקה. מפני שלמדתי קצת על נעמי שמר במחנה מושבה, רציתי לדעת עוד יותר על חייה ושירה. בכתבה הזאת למדתי שהיו קשיים בחיי נעמי. לפני כן, חשבתי שכל החיים שלה היו מושלמים. העיתון "ידיעות אחרונות" לימד אותי שלהיות אמא טובה יותר חשוב מלהיות מפורסמת. לגבי הציבור הישראלי, נעמי שמר היתה כלת פרס ישראל. למרות שכולם אוהבים את שירה ואוהבים אותה, בבית שלה היו לה הרבה מאד קשיים. היה לה קשה להיות אמא. חיים לא תמיד שמחים. כמו שנעמי כתבה, "על הדבש ועל העוקץ על המר והמתוק", בחיים יש מר וגם מתוק. לפני שנעמי מתה, היא אמרה לבתה ללי, "אני רוצה לבקש סליחה על כל הטעויות שעשיתי, ואיתך עשיתי הכי הרבה. את יודעת את זה הכי טוב." זה היה אחד המשפטים האחרונים בחייה. מזה גם למדתי להיות אחראי על הטעויות שלי, ולבקש סליחה על הדברים השליליים שאני עושה בחיי. בעיתון "הארץ" קראתי שנעמי שמר התוודתה לפני מותה, "לקחתי לחן "ירושלים של זהב" משיר באסקי. אולי בגלל זה חליתי." למדתי מזה שלהתוודות על טעויותינו חשוב מאד. צריך לחיות חיים של אמת. אני לא רוצה להיות מפורסמת כמו נעמי שמר. אבל אני כן רוצה להיות אמיתי ולהתוודות על חטאיי, כמו שנעמי שמר עשתה בסוף חייה. כל פעם שאשיר את שירי נעמי שמר, אחשוב על מה שלמדתי מחייה.

תרומותיה:

נעמי שמר היתה פזמונאית, מלחינה, וזמרת ישראלית. היא היתה כלת פרס ישראל. היום, כולנו מכירים את שירה. בילדותה, נעמי שרה שירים בקיבוץ שלה. אחרי שגמרה את לימודיה באקדמיה, חזרה לקיבוץ ולימדה את הילדים בקיבוץ הרבה שירים. היא גם כתבה שירי ילדים, כגון "אחינו הקטן". כשהיתה בצה"ל, היא כתבה עוד שירים לתאטרון, כגון "פשיטה בכפר". בקריירה המוזיקלית שלה, אחד מרגעי השיא היה בשנת 1967. טדי קולק, ראש עיריית ירושלים, בקש מנעמי לכתוב שיר לכבוד 'פסטיבל הזמר' שנערך במוצאי יום העצמאות ב-1967. היא כתבה את השיר "ירושלים של זהב". השיר מבוסס על תכשיט, ירושלים של זהב, שהתנא רבי עקיבא נתן לאשתו רחל להודות לה על אשר עודדה אותו ללמוד תורה. נעמי בחרה את שולי נתן לשיר את זה כי היה לשולי קול יפה. השיר מתאר את ירושלים לפני מלחמת ששת הימים, כשהיהודים לא יכלו ללכת לכותל ולהר הבית. שלשה שבועות לאחר שהשיר הושר בפסטיבל, פרצה מלחמת ששת הימים. כשהישראלים נצחו, הצנחנים שרו את "ירושלים של זהב" ליד הכותל. נעמי שמר הוסיפה בית חדש לשיר, "חזרנו אל בורות המים" ו"שופר קורא בהר הבית". נעמי שמר הפכה לפזמונאית לאומית. "ירושלים של זהב" נחשב לאחד השירים האהובים ביותר בקרב הישראלים. זה גם אהוב בקרב היהודי העולמי. השיר הוא גם אחד מהפזמונים הישראליים המפורסמים בעולם כולו. לפני מלחמת יום הכיפורים, כתבה שמר את "לו יהי" למנגינה של שירת הביטלס "Let it Be". השיר הפך לאחד מסמלי המלחמה. אחרי מיתתה, ראש הממשלה אריאל שרון אמר, "היא הצליחה במלל ובמנגינות נפלאות לחבר

אותנו אל שורשינו, אל מקורותינו, לחבר אותנו אל ראשית הציונות ולהדביק אותנו בנכונות

האהבה למכורתנו."

רקע:

נעמי שמר נולדה 13 ביולי 1930 בקיבוץ כינרת. ההורים שלה היו מאיר ורבקה ספיר. בשנת 1935, כשהיא היתה בת חמש, נעמי שמר נסעה עם אמה לביקור משפחתי בוולנה. שם פגשה את דודה שלה ברטה, אחות אביה היחידה, ומשפחתה. כעבור ארבע שנים פרצה מלחמת העולם השנייה, והושמדה המשפחה כולה. לימודי המוזיקה של שמר היא לזכותה של האמא שלה, שהתעקשה בכל כוחה על חשיבותה של מוזיקה. בילדותה למדה נעמי שמר פסנתר, ואמה חייבה אותה להתאמן מוקדם בבוקר לפני לכתה בבית הספר בדגניה. כשקמה מוקדם בבוקר לא הספיקה לשטוף פנים, ולכן נהגה לשטוף פנים בדרך לבית ספר. בגיל שש, נעמי קבלה במתנה פסנתר מחברי האמא. בפסנתר זה לוותה הילדה נעמי את השירה בציבור בצריף הילדים, בחדר האוכל, ובמועדים מיוחדים. לא אהבה את שמה נעמי ורצתה שיקראו לה נועה (או נומי). נעמי ספרה שהשיר שלה "נועה" מתאר חייה כשהיתה ילדה. האהבה למוזיקה והכישרון הטבעי דחפו אותה ללימודים באקדמיה למוזיקה בירושלים ובתל אביב. בשנת 1953 התגייסה לצה"ל ושירתה בפיקוד הנח"ל. אחרי כן, כתבה יחד עם המלחין יוחנן זראי שירים למחזה "חמש-חמש". ב-1954 נעמי התחתנה ^{עם} לשחקן גדעון שמר וב-1957 נולדה בתם, ללי. בתחילת שנות הששים נפרדו נעמי וגדעון והיא נסעה עם בתם לצרפת. בצרפת התחילה לכתוב שירים. היא שבה ארצה, והתחתנה ^{עם} למרדכי הורוביץ בפברואר של שנת 1969. הוא עורך דין, סופר, ומשורר. שנה לאחר מכן נולד בנם אריאל. נעמי שמר נפטרה בז' בתמוז תשס"ד, 26 ביוני 2004 ממחלת הסרטן. בנוסף לבעלה ושני ילדיה הותירה 4 נכדים.

מקורות:

https://www.2all.co.il/WP_Articles.aspx?FType=113451&ID=4720&T1=104
&

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-2938243,00.html>

<https://library.osu.edu/projects/hebrew-lexicon/01267.php>

<http://shironet.mako.co.il/artist?type=works&lang=1&prfid=738>

<https://www.yediot.co.il/articles/0,7340,L-5018136,00.html>

https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%A0%D7%A2%D7%9E%D7%99_%D7%A9%D7%9E%D7%A8

<https://www.haaretz.co.il/misc/1.1008157>

לאה הקרה!
גדולה מצולה!!
הואים אה המאמר
100